

Uge 23

Kapitel 5: Over- og merarbejde

Over- og merarbejde er arbejde udover den enkelte ansattes aftalte arbejdstidsnorm. Overarbejde dækker den honorering, som gælder for den fuldtidsansatte. Merarbejde dækker den honorering, der gælder for den deltidsansatte, hvor omfanget ikke overskrider fuldtidsansættelse - enten på dagsniveau - eller i forhold til opgørelsesperioden.

Over- og merarbejde er en mulighed for arbejdsgiver til "akut" at allokere personaleresourcer og kan pålægges den ansatte. Der må således ikke forekomme planlagt over- og merarbejde.

Derimod er der mulighed for at aftale (eller varsle) ændrede ansættelsesbrøker (lønkvote), hvis opgavemængden i området ændres. Her er det nødvendigt, at ledelsen foretager en fagligt baseret analyse for at nå frem til en tilfredsstillende daglig fremmødeprofil.

Omfanget, fordelingen og placering af over- og merarbejde har derfor stor betydning på arbejdspladsen. Ændringer i fremmødeprofilen eller arbejdstilrettelæggelsen må ikke medføre øget belastning med over- og merarbejde.

Over- og merarbejde griber - fordi det ikke er planlagt - ind overfor den enkelte sygeplejerske og hendes tilrettelæggelse af egen fritid.

Et andet spørgsmål er, om alt over- og merarbejde registreres.

Det er alene ledere, som kan pålægge over- og merarbejde - ikke den ansatte. Så hvis man må blive lidt længere efter fyraften for at færdiggøre en opgave, skal man orientere sin leder.

Men får man det gjort? Og registreres timerne? Registreres timerne korrekt?

Måden, over- og merarbejde "udbydes" på, er naturligvis vigtig for den enkelte - pålægges opgaven eller har de ansatte mulighed for at "byde" ind? Det er uden betydning for honoreringen om opgaven pålægges eller man selv "byder" ind.

Registrering af timer skal ske på baggrund af den enkelte sygeplejerskes tjenestetidsplan og ansættelsesforhold - det forhold, at man "frivilligt" påtager sig en ekstra arbejdsbyrde har ingen betydning for registreringen.

I arbejdstidsaftalerne står således:

Arbejdstidsaftalerne

<u>Kommunerne</u>	<u>Regionen</u>
<p>§ 11 Overarbejde, fuldtidsansatte</p> <p>§ 11 stk. 1</p> <p>Overarbejde er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjeneste ud over det, der er planlagt i mødeplanen for en fuldtidsansat • Tjeneste ud over den daglige arbejdstidsnorm for fuldtidsansatte <p>§ 12 Mer- og overarbejde, deltidsansatte</p> <p>Merarbejde er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjeneste ud over det gennemsnitlige ugentlige timetal ifølge den ansattes ansættelsesbrev og indenfor den ugentlige arbejdstid for fuldtidsansatte 	<p>§ 12 Overarbejde</p> <p>Stk. 1. Arbejde ud over den daglige planlagte arbejdstid for fuldtidsansatte er overarbejde.</p> <p>§ 13 Deltidsansattes merarbejde</p> <p>Stk.1 Ved deltidsansattes merarbejde forstås arbejde,</p> <ul style="list-style-type: none"> • som ligger ud over det gennemsnitlige ugentlige timetal ifølge vedkommendes ansættelseskontrakt, og • som ligger indenfor den gennemsnitlige arbejdstidsnorm for fuldtidsansatte og... (se aftalen for den fulde ordlyd!)

Vidste du?

DSR's analyseafdeling har i en række spørgsmål undersøgt mængden af uregistreret over- og merarbejde hos medlemmerne. Undersøgelsen peger på, at en betydelig del af sygeplejerskerne har uregistreret over- og merarbejde, og at det særligt er de yngre sygeplejersker, der ikke registrerer deres over- og merarbejde.

Uregistreret over-/merarbejde

	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Ja</i>	626	38 %
<i>Nej</i>	946	58 %
<i>Ved ikke</i>	68	4 %
<i>Total</i>	1640	100 %

Note: N=1640 (all, undtagen sygeplejersker med ledelsesfunktion).

Spørgsmålet i sin helhed: "Har du inden for det sidste år oplevet, at have over-/merarbejde, der ikke blev registreret?". Kolonnerne summerer ikke nødvendigvis til 100, pga. afrunding.

Kilde: MEGAFON for DSR

Uregistreret over-/merarbejde fordelt på aldersgruppe

	18 – 29 år	30 – 39 år	40 – 49 år	Over 50 år	Total
<i>Ja</i>	51 %	41 %	35 %	33 %	38 %
<i>Nej</i>	41 %	56 %	60 %	64 %	58 %
<i>Ved ikke</i>	8 %	3 %	5 %	3 %	4 %
<i>Total</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Note: N=1640 (all, undtagen sygeplejersker med ledelsesfunktion). Forskellene er statistisk signifikante, da $\chi^2 p > 0,05$. Kolonnerne summerer ikke nødvendigvis til 100, pga. afrunding.
Kilde: MEGAFON for DSR

Det er samtidig undersøgt, hvor ofte sygeplejerskerne har uregistreret over- og merarbejde, og hvor længe det uregistrerede over- og merarbejde varer.

Hyppeghed af uregistreret over-/merarbejde

	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>Dagligt</i>	7	1 %
<i>Ugentligt (mindst 1 gang om ugen)</i>	223	36 %
<i>Månedligt (mindst 1 gang om måneden)</i>	247	40 %
<i>Sjældnere end 1 gang om måneden</i>	128	21 %
<i>Ved ikke</i>	21	3 %
<i>Total</i>	626	100 %

Note: N=626 (alle deltagere, der angav at have haft uregistreret over-/merarbejde). Spørgsmålet lød i sin helhed: "Hvor ofte har du over-/merarbejde, der ikke bliver registreret?". Kolonnerne summerer ikke nødvendigvis til 100, pga. afrunding.
Kilde: MEGAFON for DSR.

Gennemsnitligt uregistreret over-/merarbejde

	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
<i>0-10 min.</i>	117	19 %
<i>10-20 min.</i>	278	44 %
<i>20-30 min.</i>	110	18 %
<i>Mere end 30 min.</i>	104	17 %
<i>Ved ikke</i>	16	3 %
<i>Total</i>	626	100 %

Note: N=626. Spørgsmålet lød i sin helhed: "Hvor mange minutter arbejder du i gennemsnit over, når du har uregistreret over-/merarbejde?". Kolonnerne summerer ikke nødvendigvis til 100, pga. afrunding.
Kilde: MEGAFON for DSR.

Spørgsmål til debat:

- *Er mængden af over- og merarbejde på arbejdspladsen acceptabel, eller bør det give anledning til en justering af fremmødeprofilen?*
- *Giver jeres sygeplejefaglige indblik i arbejdspladsens opgaver og daglige gang anledningen til nogen anbefalinger til en ændret sammensætning af fremmødeprofilen, så mængden af over- og merarbejde reduceres?*
- *Har I inden for det sidste år haft over- eller merarbejde, der ikke er blevet registreret?*
- *Hvor ofte har I over- eller merarbejde? Og i hvor mange minutter arbejder I i gennemsnit over?*
- *Er der nogen jobfunktioner eller vagter der er særligt ramte af over- og merarbejde? Hvad kan der gøres for at afhjælpe dette?*
- *Hvordan "udbydes" over- og merarbejde på jeres arbejdsplads? Er det frivillig om man påtager sig over- og merarbejde, eller pålægges det af ledelsen?*
- *Gives der fra ledelsens side altid en faglig begrundelse, når over- og merarbejde pålægges?*